

ЯВИЩЕ ПОМПАЖА У ВІДЦЕНТРОВОМУ НАГНІТАЧІ ГАЗОПЕРЕКАЧУВАЛЬНОГО АГРЕГАТА ТА СПОСОБИ ЙОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ

THE SURGE PHENOMENA IN CENTRIFUGAL SUPERCHARGER OF GASCOMPRESSOR AND METHODS OF ITS WARNING

Мартиненко В.О., студентка, Сидорець О.І., аспірантка, СумДУ, Суми

Martynenko V., student, Sidorets O., postgraduate student, SumSU, Sumy

До одних з основних чинників, що визначають надійність і економічність роботи газотранспортних систем, відноситься забезпечення газодинамічної стійкості відцентрових нагнітачів газоперекачуючих агрегатів. Втрата з різних причин газодинамічної стійкості приводить до режиму помпажа, що характеризується інтенсивними коливаннями витрати і тиску газу в системі «нагнітач-мережа».

Помпаж є нестационарним процесом у відцентровому компресорі і виражається в зриві потоку газу через робоче колесо. Цей процес настає, коли енергія, передавана лопатками робочого колеса потоку газу, недостатня для подолання опору мережі з боку нагнітання компресора при роботі на режимах низьких витрат, при цьому виникають відриви потоку газу від лопаток робочого колеса. Це приводить до появи областей із зниженим тиском і вихороутворенням в міжлопатковому просторі, внаслідок чого спочатку виникають підвищені вібрація і шум. Подальший розвиток помпажу може призвести до практично повного „запірання” робочого колеса і, відповідно, до виникнення ударної зворотної течії газу з наступним відновленням прямої течії і повторенням циклу. В кінцевому випадку це може призвести до аварій з крупними поломками відцентрового компресора, привідного двигуна, іншого обладнання.

Для вирішення цієї проблеми існують різні методи і засоби антипомпажного захисту, задача яких зводиться до недопущення наближення режиму роботи компресора до межі помпажа за рахунок регулювання параметрів його роботи. Найпоширенішим методом недопущення помпажних явищ є перепуск газу з нагнітання компресора на всмоктування, за рахунок відкриття байпасного крана – антипомпажного клапана.

У роботі представлена розроблена в програмному пакеті Pro ENGINEER модель антипомпажного регулюючого клапана на базі конструкції кульового крана. З метою пошуку найбільш ефективної конструкції за допомогою програмного пакету ANSYS CFX виконано її чисельний розрахунок для різної кількості регулюючих перфорованих пластин (решіток) з різними початковими кутами їх встановлення. В результаті одержані залежності зміни тиску і швидкості газу по довжині клапана, а також витрати від кута повороту пробки. Проведено порівняння характеристик конструкцій.